Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Vrouwentranen : vaudeville in één bedrijf

https://hdl.handle.net/1874/368921

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT 1929

Verzameling tooneel-stukken uit de nalatenschap van Prof. Dr. J. te WINKEL

No. 505

5 Dr Ja Winkel
N. 989 b.

NEN.

VROUWENTRANEN.

Vaudeville in Een Bedrijf,

NAAR HET FRANSCH,

DOOR

G. A. JOHNSON.

AMSTERDAM,

G. THEOD. BOM.

ijs 40 Cent.

505 Dr Te Winkel N. 989 b.

VROUWENTRANEN.

Vaudeville in Een Bedrijf,

NAAR HET FRANSCH,

DOOR

G. A. JOHNSON.

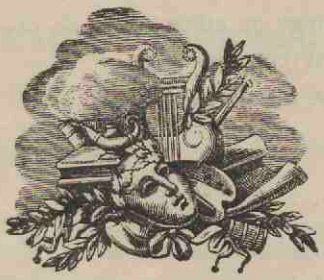

AMSTERDAM,
G. THEOD. BOM.
1871.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

PERSONEN.

CHAMBLY.

DELPHINE, *eene jonge weduwe, zijne vrouw.*

ALBERT DE RIEUX, *vriend van Chambly.*

CLOTILDE, *zijne vrouw.*

JAN, *bediende van het hôtel.*

Het stuk speelt te Baden.

VROUWENTRANEN.

Het tooneel verbeeldt eene zaal in het hôtel d'Angleterre. Genommerde kamers. Ter regter zijde het appartement van Mijnheer en Mevrouw Chambly; ter linker zijde dat van Albert en Clotilde. In het midden van het tooneel eene tafel met nieuwsbladen, maandwerken, enz. Eene sofa, meubels, enz. Een venster ter regter zijde en een divan ter linker zijde van het tooneel.

EERSTE TOONEEL.

CHAMBLY, JAN; *daarna* DELPHINE.

CHAMBLY, *door de deur op den achtergrond onrustig opkomende.*

Die vervloekte twee nullen!... En toch, als men maar volhoudt en op het zelfde nummer blijft zetten... Oef!... 't Is om razend te worden! (*Hij zet een stoel hard neêr.*)

JAN, *op de achtergrond verschijnende.*

Heeft Mijnheer mij geroepen?

CHAMBLY.

Neen!... Laat mij met rust!

JAN.

Mijnheer ziet er alles behalve pleizierig uit!

CHAMBLY.

Dat wil ik wel gelooven!... Ik ben razend!... Die vervloekte dubbele nul! (*Zich herstellende.*) Ha!... Wat heb ik daar gezegd!

JAN.

Zoo!... Mijnheer speelt dus?

CHAMBLY.

Wil je wel zwijgen!

JAN.

Mijnheer is dus een speler!

CHAMBLY.

Ongelukkige! als je ooit, aan wien ook, zegt, dat ik de twee nullen de voorkeur geef, dan verlaat ik Baden terstond!... Onder een of ander voorwendsel, neem ik je meê naar Carlsrühe, en daar werp ik je in den Rijn!

JAN.

Hartelijk dank, Mijnheer! (*Zich verwijderende.*) Om het even!... 't Is toch zonderling!

CHAMBLY.

Ik heb veertig duizend livres rente op het grootboek en geen twintig francs in mijn zak!... Dat komt van die overdrevene denkbeelden in de wittebroods dagen!... Dat komt er van, dat ik Mevrouw Chambly in een oogenblik van overijling gezegd heb: mijne waarde vriendin! gij zijt het, die voortaan den

sleutel van de secretaire zult bewaren!... Zij stemde er in toe!... Het was mij onverschillig; want ik had toen nog geene hartstogten;... maar nu heb ik hartstogten, die met den dag heviger worden.

DELPHINE, *binnenkomende.*

Ha!... Gij hebt hartstogten, Mijnheer Chambly!... Die wenschte ik wel te leeren kennen!

CHAMBLY, *ter zijde.*

Ai!... ai!... Mijne vrouw! (*Tot Delphine.*) Lieve vriendin! geloof toch niet, dat ik...

DELPHINE.

Ja, ja, mijn vriend!... sedert wij te Baden zijn, verteert gij verschrikkelijk veel geld!

CHAMBLY.

Och!... veel! (*Van toon veranderende.*) Kunt gij mij geen bankje van vijf honderd francs leenen?

DELPHINE.

Toen ik Mevrouw Chambly ben geworden, wilde ik van dezen kleinen sleutel geen misbruik maken! (*Zij vertoont den sleutel.*)

CHAMBLY.

Och, laat mij hem eens zien?... 't Is al zoo lang geleden, dat ik...

DELPHINE, *den sleutel in haar zak stekende.*

In 't geheel niet!... Een man, die hartstogten heeft...

CHAMBLY, *ter zijde.*

Verduiveld!

DELPHINE, *hem voorbijgaande.*

Ik zeide dan: toen ik de eer en het groot geluk had, Mevrouw Chambly te worden, heb ik u voor uwe kleine vermaken een maandgeld van duizend francs toegezegd, die ik u telkens, op den eersten der maand, met de meeste zorg en naauwgezetheid uitbetaal, ... en gij hebt de vermetelheid, mij eene gratificatie te vragen! ... Wat hebt gij gedaan, Mijnheer! om haar te verdienen?

CHAMBLY.

Indien gij wist, hoe alles in prijs is gestegen!

DELPHINE.

Och kom!

CHAMBLY.

De kleine vermaken vooral zijn zeer kostbaar! ... Met duizend francs kan men er niet meer aan denken! ... En dan is het vorige jaar een schrikkeljaar geweest! ... Dat heeft al mijne berekeningen in de war gebragt!

DELPHINE.

Op mijn woord, ik ben al te goed voor u! ... Onlangs wenschtet gij een Engelsch paard te bezitten... Welnu, ik heb er een voor u gekocht! (*Zij gaat naast den guéridon zitten.*)

CHAMBLY.

Ik moet u doen opmerken, mijn schat! dat gij het, te Parijs, alle dagen voor uw victoria laat spannen, om er meê naar het

Bosch van Boulogne te rijden, en dan kan ik er toch geen gebruik van maken; tenzij ik mij als postillon verkleed, om u zelf te geleiden, met een zweep in de hand, en een paar groote laarzen aan!... Mij dunkt, zoo doende, zou ik veel overeenkomst hebben met den Postillon van Longumeau!... Ik zou er zeker goed uitzien, dat is waar; maar toch zou die manier van rijden bespottelijk zijn voor een civiel ingenieur!... Ik zie er liever niet goed uit, en neem een paard uit de manège van de beste qualiteit!

DELPHINE.

Dus bekent gij-zelf: dat gij uw geld verteert in een leven van vermaken en verkwistingen, in de manège en in de schermschool!... Want gij zijt een steunpilaar van de schermschool!

CHAMBLY, *zich nederzettende.*

Och, Mevrouw Chambly! herinner u, op uwe beurt, wat gij mij drie jaren vóór ons huwelijk hebt gezegd!

DELPHINE.

Niet het minste!

CHAMBLY.

Ik maakte u gestadig het hof!

DELPHINE.

En ik was de vrouw van een ander!... O, het was meer dan slecht!

CHAMBLY

De hartstogt regtvaardigt alles!... Gij waart ongelukkig, Delphine! en uwe rood bekreten oogen waren voor mij het sprekendst bewijs, hoe weinig gij u met mijnen voorganger

vermaaktet!... Eerst beminde ik u in stilte, toen, op zekeren avond, terwijl wij te Auteuil, bij uwe Tante, waren en uw tiran met smaak zijn kopje thee dronk, ik het waagde, u mijne liefde te verklaren!... Gij lachtet mij toen hartelijk uit!

DELPHINE, *lagchende.*

Ha, ha, ha!

CHAMBLY.

Maar ik lachte in het geheel niet!... „Waarom bemint gij mij niet?" riep ik smartelijk uit... „Omdat ik gehuwd ben!" was uw antwoord... „Daar moet eene andere reden voor bestaan!"... „Welnu, „mijn waarde Heer Chambly! gij zijt... te dik!"... 't Is waar: ik was toen vreeselijk dik! (*Opstaande even als Delphine.*) „Mager worden of sterven!" riep ik uit, en van dat oogenblik af aan, beoefende ik de gymnastie... Ik tilde zware lasten op; jongleerde met gewigten van honderd pond; terwijl ik tot mij-zelven sprak: het is voor haar!... lieve hemel! het is voor haar! (*Hij maakt eenige bewegingen met zijne armen.*) Ik snelde naar Grisier; oefende mij vijf uren per dag met wanhoop en woede in het hanteeren der wapenen; als een razende stak ik links en regts met mijn fleuret, aangevuurd door de liefde, die mijn hart in vlam zette, tot dat ik eindelijk zoo mager werd als een paard, dat vijf jaren voor eene diligence heeft geloopen!

DELPHINE.

Hoe!... En dit alles deedt gij voor mij?

CHAMBLY, *schijnbaar onnoozel.*

En gij hebt er niets van bemerkt? (*Van toon veranderende.*) Zeg eens, Delphine! heb je niet zoo'n vodje van duizend

francs in je porte-monnaie, als voorschot op het volgende jaar? Ik kan waarlijk niet zonder geld blijven!... Bedenk: het is morgen de verjaardag van den Groot-Hertog!

DELPHINE.

Welnu, gij behoeft den Groot-Hertog toch geen cadeau te maken, wel?

CHAMBLY, *onnoozel.*

Neen!... Want ik ken hem in 't geheel niet!

DELPHINE.

Dan vraagt gij mij die som ook om te spelen!... Gij zult niets,... volstrekt niets, hebben! (*Zij begeeft zich naar den achtergrond.*)

CHAMBLY, *ter zijde.*

En ik heb drie florijnen in mijn zak!... O, wat is men toch groen in de wittebroodsdagen!

DELPHINE.

Ik wil niet, dat gij meer zult spelen!

CHAMBLY.

Hoe!... Zendt gij mij weg?

DELPHINE.

Ga wat in de omstreken wandelen en bewonder de landschappen!

CHAMBLY.

De landschappen?... Ik heb te huis landschappen van Rossan, welke veel schooner zijn, dan die uit den omtrek. (*Ter zijde.*) Bah!... Met mijn drie florijnen kan ik de bank doen springen! (*Hij stoot een stoel omver.*)

TWEEDE TOONEEL.

DE VORIGEN, JAN.

JAN, *haastig opkomende.*

Heeft Mijnheer mij geroepen?

CHAMBLY.

Neen!

JAN.

Dan vraag ik Mijnheer en Mevrouw om verschooning!... Zullen Mijnheer en Mevrouw heden in het hôtel dineren?

DELPHINE, *tot Jan.*

Ik weet het niet!... A propos!... Zeg mij eens: zijt gij het, die eergisteren mijne koffers hier hebt gebragt?

JAN.

Ja, Mevrouw!

DELPHINE, *tot Chambly.*

Mijnheer Chambly, wees zoo goed, dien jongen drie florijnen te geven! (*Jan houdt zijne hand op.*)

CHAMBLY.

Wat belieft u?... Drie florijnen?

DELPHINE.

Komaan!... Hoe is het!... Hebt ge geen drie florijnen meer?

CHAMBLY.

Wel zeker! (*Tot Jan.*) Daar hebt ge ze! (*Ter zijde.*) Ik doe maar net, of ik ze geef!

JAN, *tot Delphine.*

Mevrouw! Mijnheer wil ze me niet geven!

CHAMBLY.

Nu, daar zijn ze dan! (*Hij geeft ze hem.*)

DELPHINE.

Lieve hemel, wat een pligtplegingen!

CHAMBLY.

Maar, lieve vriendin! ik bezweer u, dat...

DELPHINE, *zich naar hare kamer begevende.*

Spreek niet tegen mij!... Gij verveelt me!

CHAMBLY, *haar volgende.*

Delphine!... Kom, lieve Delphine! (*Zij vertrekken ter linker zijde van het tooneel.*)

JAN, *alleen.*

Dat is eene weduwe, die hertrouwd is!

CHAMBLY, *op zijn teenen terugkeerende, tot Jan.*

Zeg eens! geef mij mijne drie florijnen terug!

JAN.

Och kom, Mijnheer!

CHAMBLY.

Ze zijn valsch!... Als men ze bij u vond, zoudt gij u onder verdenking brengen... Ik zal er u straks twintig francs voor in de plaats geven...

JAN, *de florijnen teruggevende.*

Ziedaar, Mijnheer!

CHAMBLY.

Door ze op de dubbele nul te plaatsen!

DELPHINE, *tusschen de schermen roepende.*

Mijnheer Chambly!... Mijnheer Chambly!

CHAMBLY.

Hier ben ik al, lieve vriendin!... hier ben ik al! (*Hij vertrekt door het kabinet.*)

DERDE TOONEEL.

JAN; *daarna* ALBERT *en* CLOTILDE.

JAN.

Ha!... Nu ben ik er zeker van!... Mijnheer Chambly is die Heer, dien ik alle morgen het ontbijt bragt, toen ik knecht was in het Engelsche koffijhuis!

(*Albert komt met Clotilde, die op zijn arm leunt, langs den achtergrond op.*)

CLOTILDE.

Wat eene overheerlijke wandeling!

JAN, *ter zijde.*

Ha!... Daar is het jonge paar van N°. 4. (*Luid.*) Zullen Mijnheer en Mevrouw in het hôtel dineren?

ALBERT, *tot Jan.*

Neen! (*Tot Clotilde.*) Als gij wilt, lieve Clotilde! zullen wij het kasteel van de Favorite gaan bezoeken, en het middagmaal gaan gebruiken, waar gij wilt!

CLOTILDE, *verheugd.*

Dat is goed!... Onder een priëel,... ver van hier!

JAN, *ter zijde.*

Wat zijn die wittebroodsdagen toch gelukkig!... Ik moet noodzakelijk trouwen, om daarover te kunnen oordeelen! (*Hij vertrekt.*)

CLOTILDE.

Wat is Baden toch een schoon land!

ALBERT.

Niet waar?

CLOTILDE.

Die vrolijke gezigten!... die fraaije toiletten!... die muziek!... en dan al die winkels in de open lucht!... Hebt gij dien winkel van den juwelier al gezien?

ALBERT.

Mellerio Meller!

CLOTILDE.

Ja!... Daar ligt een paar diamanten oorbellen!... Hebt gij het niet gezien?

ALBERT.

Neen!... Ik keek juist naar die fijne cigaren, in den winkel, die daarnaast staat!

CLOTILDE.

Zij zijn in zilver gezet!

ALBERT.

Wat?... De cigaren?

CLOTILDE.

En zij schitteren! (*Op vleijenden toon.*) Albert, als ge nu eens heel lief waart!... Och, ik ben zoo verzot op dat sieraad!

ALBERT.

Waar denkt gij aan, Clotilde?

CLOTILDE.

Hoe!

ALBERT.

Wien wilt gij behagen?

CLOTILDE.

U!

ALBERT.

Lieve Clotilde! de eerste maal, dat ik u zag, hadt gij een wit kleed aan en eene bloem in uwe ceintuur.

CLOTILDE.

O, ja!... Ik was toen zeer eenvoudig gekleed!

ALBERT.

En uw eenig tooisel bestond toen in die oorbellen en dien bracelet, die mijne moeder u geschonken heeft!.. Als gij wist, hoe bekoorlijk gij er toen uitzaagt!... Gelooft gij, dat mijne liefde van gisteren dagteekent?... Laat mij u nogmaals zien, als bij onze eerste ontmoeting!... Zou het nu reeds noodig zijn, u juweelen te geven, om een glimlach op uw bekoorlijken mond te tooveren?

CLOTILDE.

O, neen!

ALBERT.

Welnu, vergenoeg u dan met uwe lieftalligheid en met het denkbeeld, dat gij bemind wordt!... Later...

CLOTILDE.

Later!... Dat wil zeggen: dat gij mij juweelen zult geven, als gij mij niet meer zult beminnen en ik leelijk zal zijn geworden!... Neen, dan wil ik ze ook niet hebben!

ALBERT.

Waarde Clotilde!

CLOTILDE.

Laat ons daar niet meer over spreken!... Overigens waren er zeer fraaije in mijn bruidskorf!... Ik ga mijn toilet veranderen!

ALBERT.

Coquette!

CLOTILDE.

Een wit kleed en eene bloem!... Zijt gij nu tevreden Mijnheer? (*Albert trekt haar tot zich en omhelst haar.*) O!... Als men ons zoo zag, wat zou men dan wel zeggen?

ALBERT.

Wel!... Men zou zeggen, dat ik u bemin!

CLOTILDE.

Als dat zoo is, omhels mij dan nog eens!... Kom!.. spoedig!

ALBERT, *met vuur, Clotilde kussende.*

Waarde Clotilde!

(*Chambly komt ter regter zijde op, en den klank van een kus gehoord hebbende, roept hij*: Hé!... Ai!)

CLOTILDE, *verschrikt.*

O!... Men heeft ons gezien! (*Zij vertrekt haastig.*)

CHAMBLY.

Dulcia, furta!

VIERDE TOONEEL.

ALBERT, CHAMBLY.

ALBERT, *Chambly herkennende.*

He!... Zie eens aan!

CHAMBLY.

Albert de Rieux!

ALBERT.

Prosper Chambly!... een oude kameraad van de kostschool St. Barbe! (*Zij geven elkaâr de hand.*)

CHAMBLY.

Die waarde Albert!... Twaalf jaren geleden, verliet ik u met een Latijnsch woordenboek in den zak, en nu vind ik u weêr met eene vrouw in de armen!... Wat kan alles toch veranderen in de wereld!... Ik zou u bijna niet hebben herkend!

ALBERT.

Maar die vrouw was de mijne!

CHAMBLY.

Och, kom!... Zijt gij dan getrouwd? (*Lagchende.*) Ha, ha, ha!... Welnu, ik ook!

ALBERT.

En hebt ge eene jeugdige, bekoorlijke vrouw?

CHAMBLY.

Eene voortreffelijke weduwe!

ALBERT.

Eene weduwe?

CHAMBLY.

Dat is te zeggen: eene jonge weduwe!... Dat was mijn lievelingsdroom!... Ziet ge! een jong meisje heeft hare luimen

en grillen;... zij weet niets van het leven en de verleidingen, waaraan zij bloot staat;... zij kan ons geluk doen stranden op de klippen, die men in Parijs maar al te vaak aantreft, zoodra men in gezelschap komt met ongehuwde mannen!... Die deugnieten van ongehuwde mannen!... Terwijl eene weduwe, mijn waarde vriend!... Eene weduwe kent den waren stand van zaken!... Is zij ongelukkig geweest met haren eersten echtgenoot, dan is zij zeer geneigd, om numero twee te beminnen... Is zij zeer gelukkig geweest met numero een, dan beseft zij het overgroot verlies, dat haar getroffen heeft, en is zij nog meer geneigd om numero twee te beminnen! (*Albert glimlacht.*) Gij lacht!... Wat ik daar zeg, schijnt wel zeer dom te zijn, en toch is het zeer logisch... Ik zal het u eerstdaags bewijzen. (*Hem de hand drukkende.*) Die goede Albert!

ALBERT.

Die goede Chambly!

CHAMBLY.

En gij?

ALBERT.

Sedert drie maanden ben ik getrouwd!... Een huwelijk uit liefde!

CHAMBLY, *een scheef gezigt trekkende.*

Och, kom!

ALBERT, *lagchende.*

Wat zal ik u zeggen?... Men is niet volmaakt, even als gij!

CHAMBLY.

Zeg eens! hebt gij den sleutel van de secretaire?... Hebt gij bij geval ook...

ALBERT, *hem niet begrijpende.*

Den sleutel?... Wel zeker!... Maar waarom?

CHAMBLY.

Och!... Daarom!... Ik heb hem ook!... Men moet meester in zijn eigen huis zijn! (*Ter zijde.*) Hij heeft den sleutel, die deugniet!

ALBERT.

En zijt gij te Baden met uwe vrouw?

CHAMBLY.

Ja!... Baden is eene bekoorlijke plaats!... Het zwarte woud!... het oude kasteel!... zonder nog de bals en de concerten meê te tellen!... de roulette!

ALBERT.

Ha, zoo!... Gij speelt dus?

CHAMBLY.

Och!... Zoo'n beetje!... Zoo ongemerkt, achter de menschen staande, plaats ik somtijds eenige florijnen op de dubbele nul!

ALBERT.

Zoo ongemerkt?... Wacht eens!

CHAMBLY.

Wat belief je?

ALBERT.

Hebt gij gisteren niet op de dubbele nul gezet, terwijl gij achter de Badensche officieren verscholen waart?

CHAMBLY.

Ja, ja!... En zelfs heb ik verloren!... De officieren hebben er hartelijk om gelagchen; maar daar zij Duitsch spraken, bekommerde ik er mij niet om!

ALBERT.

Welnu, gij hadt ongelijk! want ik versta Duitsch, en heb die jongelieden op hun plaats gezet, die zich telkens ongepaste spotternijen veroorloofden op den Franschen speler en zijne volharding, om steeds op het zelfde nummer te plaatsen.

CHAMBLY.

Och, kom!

ALBERT.

Ik dacht slechts aan de verdediging van een landgenoot!

CHAMBLY.

En gij wreektet een vriend! (*Hem de hand drukkende.*) Edelmoedige Albert!... A propos! .... Ik hoop toch niet, dat de zaak ernstige gevolgen heeft gehad?

ALBERT.

O, volstrekt niet!... Ik heb mij ter dispositie van die Heeren gesteld!

CHAMBLY.

Altijd de zelfde!... Dadelijk maar van leer trekken!... Wat zijt gij toch gelukkig, dat ge zoo dapper zijt!

ALBERT.

Maar gij zijt immers ook dapper?

CHAMBLY.

Dat is te zeggen: ik beoefen het schermen als een gezondheidsmaatregel, om mager te worden; maar ik behoor tot degenen, die het duël met kracht veroordeelen!... Niettemin, mijn waarde vriend! bedank ik u hartelijk voor uwe verdediging!

ALBERT, *lagchende.*

Och!... Onder schoolvrienden!

VIJFDE TOONEEL.

DE VORIGEN, DELPHINE; *daarna* CLOTILDE.

DELPHINE.

Mijnheer Chambly!

CHAMBLY.

Lieve vriendin! wilt gij mij wel vergunnen, u Mijnheer den Burggraaf, Albert de Rieux, voor te stellen?... mijn Pylades in de welsprekendheid!

ALBERT, *tot Delphine.*

Die de vrijheid neemt, Mevrouw! zich ten nederigste in uwe geëerde vriendschap aan te bevelen!

DELPHINE.

Zeker Mijnheer!... Daar hebt gij immers regt op!... Mijn waarde Prosper heeft mij zeer dikwijls over u gesproken!

CLOTILDE, *binnenkomende, terwijl zij hare handschoenen aantrekt; tot Albert.*

Mijn vriend, ik ben gereed!

DELPHINE, *tot Clotilde.*

Clotilde!

CLOTILDE, *tot Delphine.*

Delphine! (*Zij omhelzen elkander.*)

CHAMBLY, *verheugd.*

Onze vrouwen schijnen elkaâr ook te kennen!... Dat is aardig!... Als men zoo iets in eene comedie aantrof, zouden de dagbladschrijvers zeggen, dat eene dergelijke zaak eene onmogelijkheid was!

DELPHINE, *tot Chambly.*

Of wij elkander kennen!... Een kostschool-vriendin! (*Tot Albert.*) En zijt gij de echtgenoot van die kleine engel, Mijnheer?

CHAMBLY, *tot Delphine.*

Om u te dienen! (*Tot Albert.*) Zeg eens, mijn vriend! kostschool-vriendinnen, die elkaâr wederzien, hebben duizenden zaken aan elkander te vertellen!... Laat ons dus heengaan!

DELPHINE.

Wij zullen over u spreken, Mijneheeren!

CHAMBLY.

Maar toch geen kwaad, hoop ik?

CLOTILDE, *glimlachende.*

Zeker!

ALBERT, *tot Clotilde.*

Waarlijk? (*Clotilde drukt hem de hand.*)

CHAMBLY, *tot Albert.*

Komaan!... laat ons heengaan! (*Ter zijde.*) Ik ga mijne drie florijnen wagen op de dubbele nul!... O, die wittebroodsdagen!... Kom, mijn vriend! (*Chambly en Albert vertrekken.*)

ZESDE TOONEEL.

DELPHINE, CLOTILDE.

DELPHINE, *terwijl zij gaat zitten.*

Welaan, wat hebt gij mij te vertellen, lieve vriendin?

CLOTILDE, *zich nederzettende.*

Maar het is aan u om te beginnen en mij vele gebeurtenissen te verhalen; want gij hebt de kostschool drie jaren voor mij verlaten!

DELPHINE.

Dat is waar!... Welnu, mijne goede Clotilde! naauwelijks had ik de kostschool vaarwel gezegd, waar wij zoo vrolijk, zoo uitgelaten waren, of ik ben in het huwelijk getreden!

CLOTILDE.

Met den vriend van Albert?

DELPHINE.

Met Mijnheer Chambly?... Hoe!... Gij weet dan niet?... Toen Mijnheer Chambly mij huwde, (*Op vrolijken toon.*) was ik weduwe!

CLOTILDE.

Hoe!

DELPHINE.

Ja!... Weduwe van Mijnheer de Varennes, die mij zeer slecht bejegende!... Dat huwelijk maakte een einde aan zeer onaangename processen, die, geloof ik, reeds dagteekenden van het Edict van Nantes... Kortom: ik wilde niet weêr huwen;... maar Mijnheer Chambly is zoo goed, zoo beminnelijk, dat... Enfin!... Wat zal ik u zeggen?... Ik was jong; ik vreesde mij in mijne eenzaamheid te vervelen, en stemde dus toe!... Maar gij?

CLOTILDE.

Ik?... O, ik ben zeer gelukkig!... Albert is zoo goed!

DELPHINE.

Ja!... Hij ziet er goedig uit!

CLOTILDE, *haastig, terwijl zij Delphine strak aanziet.*

Niet waar?

DELPHINE.

En bij heeft een zeer gunstig voorkomen!... Maar waar ziet gij toch zoo naar?

CLOTILDE.

Naar uwe diamanten oorknoppen!

DELPHINE.

Ja!... Zij zijn zeer fraai, niet waar?... Ik heb ze gisteren bij Mellerio gekocht!

CLOTILDE, *op droevigen toon.*

Zoo!

DELPHINE.

Wat zegt gij dat op een droevigen toon!... Als zij u bevallen, dan kunt gij er ook twee koopen, die volmaakt op deze gelijken!

CLOTILDE.

Dat weet ik wel!

DELPHINE.

Welnu, vraag dan aan uw man, of hij ze voor u koopen wil!

CLOTILDE.

Dat heb ik al gedaan!

DELPHINE.

En...

CLOTILDE

Och!... Laten wij liever maar over iets anders praten!

DELPHINE.

Neen, neen!... Laat ons daar juist over spreken!

CLOTILDE.

Welnu, Albert heeft mij te kennen gegeven, dat...

DELPHINE.

Hij heeft ze u geweigerd?

CLOTILDE, *zuchtende.*

Ja!... Maar wat deert u toch?

DELPHINE.

Ach, arm kind!

CLOTILDE.

Gij maakt mij bevreesd!

DELPHINE.

Gij zijt verloren!

CLOTILDE.

Verloren?

DELPHINE.

Eene weigering!... En berust gij daarin, zonder tegenspraak, na een huwelijk van drie maanden?... O, wat een onvoorzigtigheid!

CLOTILDE, *opstaande.*

Ben ik onvoorzigtig geweest?

DELPHINE.

Het geluk hangt af van de eerste dagen van het huwelijk!... Heeft men u dit niet honderd malen gezegd?... Gij hadt uwe uitgaven zelve moeten regelen!... Weet gij dit niet?... Zijn wij dan niet in de zelfde school opgevoed?... Hij heeft u eenmaal geweigerd;... nu zal hij u altijd weigeren!... O, het is uw goed gesternte, dat u mij heeft doen ontmoeten!... Gij verlangt die diamanten... Welaan, gij moet ze hebben!... Dit is van het grootste gewigt voor het vervolg! (*Op vasten toon.*) Gij zult ze hebben!

CLOTILDE.

Maar dat is onmogelijk!... Ik heb ze aan hem gevraagd!

DELPHINE.

Ja!... Met een vleijende stem misschien,... met een teederen blik, en leunende op zijn arm?

CLOTILDE.

Juist!... Ik heb al de middelen der verleiding te hulp geroepen!

DELPHINE.

Allen?... Zijt gij daar wel zeker van?

CLOTILDE.

O, ja!

DELPHINE.

Om iets te verkrijgen, is er in het arsenaal der vrouwelijke coquetterie een zekere blik... Zie!... zóó!... Men voegt de handen te zamen, laat het hoofd een weinig hangen, en zegt met slepende stem: (*Zij doet al hetgeen zij gezegd heeft.*) Albert!... mijn Albert!... gij weigert mij?... Aan uw...

CLOTILDE, *Delphine naderende.*

Albert!... mijn Albert!... gij weigert mij!

DELPHINE.

Neen!... Zoo bedoel ik het niet!

CLOTILDE, *bevreesd.*

Hebt gij geen ander middel?

DELPHINE.

Ik zoek er naar! (*Zich bedenkende.*) Ha!

CLOTILDE, *verheugd.*

Gij hebt er een gevonden!... Wat een geluk!

DELPHINE.

Ja, het beste middel, dat er bestaat!... Kunt gij weenen?

CLOTILDE.

Hoe zoo?

DELPHINE.

Gij moet kunnen weenen!... Alle vrouwen kunnen weenen!... Zie, mijne waarde Clotilde! onder ons gezegd, zijn de mannen zoo zwart niet, als wij hen afschilderen!... Als zij ons tranen zien storten, dan stemt hen dit altijd tot medelijden!

CLOTILDE.

Waarlijk?

DELPHINE.

Mijnheer de Varennes, mijn eerste man, was een tiran!... Naauwelijks begon ik te weenen, of hij lag aan mijne voeten! (*Clotilde de hand drukkende.*) O, wat ben ik gelukkig, dat ik u heb ontmoet!

CLOTILDE.

Mijn goede Delphine!

DELPHINE.

De invloed der tranen is onfeilbaar!... Denk maar aan de la Valières!... Uw echtgenoot is niet wreeder dan Lodewijk de Veertiende!... Beproef het maar en gij zult zien, dat...

CLOTILDE.

Maar hoe kan men weenen, als men daarvoor geen reden heeft?

DELPHINE.

Men doet maar net, of men weent!... Mijn houdt zijn zakdoek voor de oogen, en dan komen de tranen van zelf! (*Albert verschijnt.*) Daar is uw man!

ZEVENDE TOONEEL.

DE VORIGEN, ALBERT.

ALBERT, *nabij de deur staande.*

Zijn de vertrouwelijke mededeelingen gedaan?

DELPHINE, *vrolijk.*

Ja, Mijnheer!... Gij kunt binnenkomen!... Ik stel u weêr in het bezit van uwe Clotilde! (*Zacht tot Clotilde.*) Ik verlaat u!... Moed gevat! (*Luid, tot Albert.*) Hebt gij mijn echtgenoot verloren?

ALBERT.

Neen!... Hij luistert naar het concert!

DELPHINE.

Gij durft mij niet bekennen, dat hij weêr aan het spelen is!... Enfin!... Ik vergeef het hem!... Wij, vrouwen, zijn zoo goed! (*Tot Clotilde.*) Tot straks, mijn waarde Clotilde! (*Op het oogenblik dat zij ter regter zijde vertrekt, geeft zij een teeken aan Clotilde, en brengt haren zakdoek aan de oogen, terwijl haar gelaat eene smartelijke uitdrukking aanneemt. Albert maakt eene*

beweging en Delphine roept vrolijk uit:) Tot straks, Mijnheer de Rieux! (*Zij vertrekt.*)

ALBERT, *buigende.*

Mevrouw!

ACHTSTE TOONEEL.

CLOTILDE, ALBERT.

ALBERT.

Zij is allerliefst die vrouw!

CLOTILDE, *verward.*

Ja!

ALBERT.

Chambly is een uitmuntend man!... Hij zal haar zeker zeer gelukkig maken!

CLOTILDE.

Hij weigert haar niets!... Gisteren gaf hij haar...

ALBERT, *eene courant opnemende.*

Wat dan?

CLOTILDE.

Diamanten, evenals die, welke gij mij geweigerd hebt!

ALBERT, *de courant doorloopende.*

Zoo!

CLOTILDE, *ter zijde.*

Delphine zegt, dat het eene zaak is, waarvan mijne toekomst afhangt.

ALBERT.

Denkt gij nog altijd aan die diamanten?

CLOTILDE.

O, indien gij wist, hoezeer ik er naar verlang!

ALBERT.

Ze zijn heel leelijk!... Gij hebt ze zeker niet goed bekeken!

CLOTILDE.

Het is misschien een gril van mij, maar ik ben er verzot op!

ALBERT.

Dan is het mijn pligt, om meer gezond verstand te gebruiken, dan gij!... Denk niet meer aan die diamanten, wat ik u bidden mag!

CLOTILDE.

Dus gij weigert ze mij?

ALBERT.

Gij dringt er dus op aan?

CLOTILDE.

Voor twee of drie duizend francs!

ALBERT.

Het is niet om het geld; ... maar...

CLOTILDE, *de handen vouwende.*

Albert!... Mijn Albert!... Gij weigert ze mij?

ALBERT, *haar met liefde aanziende, ter zijde.*

Wat is zij bekoorlijk!

CLOTILDE, *verheugd ter zijde.*

Het schijnt, dat ik het dezen keer goed heb gezegd! (*Zij gaat den hoed van Albert halen, dien zij hem aanbiedt, terwijl zij hem teederlijk aanziet.*) Albert, een ander zal ze koopen!... Ik bid u, Albert!

ALBERT, *ter zijde.*

Ik had ze voor haar moeten koopen!... Maar als ik nu toegeef, dan ben ik verloren! (*Zich vermannende.*) Komaan!... Laat ik mij goed houden!

CLOTILDE, *eene verliefde houding aannemende.*

Hier is uw hoed! (*Zij geeft hem dien.*)

ALBERT, *den hoed op tafel zettende.*

Neen!... Ik heb ook een wil!

CLOTILDE.

Ach!

ALBERT, *ongeduldig.*

Ik zal u geven, al wat gij verlangt, behalve deze diamanten, die u hoegenaamd van geen nut zijn! (*Hij neemt de courant op.*)

CLOTILDE, *ter zijde.*

Delphine heeft mij gezegd, dat mijn geluk er mede gemoeid is... Welnu, het moet! (*Haren zakdoek voor hare oogen houdende en weenende.*) Hemel, wat ben ik ongelukkig!

ALBERT.

Hoe!

CLOTILDE.

Na drie maanden gehuwd te zijn geweest!

ALBERT, *naar haar toesnellende.*

Clotilde!

CLOTILDE.

Gij bemint mij niet!... Gij hebt mij nooit bemind!

ALBERT, *ter zijde.*

Zij weent!

CLOTILDE.

Ach, mijne arme Moeder!... Zij alleen beminde mij!... Helaas!

ALBERT, *ter zijde.*

Tranen!... En ik ben het, die haar die doe vloeijen!... O, dat is slecht van mij!... Clotilde, och! vergeef het mij!

CLOTILDE.

Neen!... Laat mij!... Het is tusschen ons gedaan!

ALBERT, *op zijne knieën vallende.*

Clotilde!

CLOTILDE, *snikkende.*

Ach, hemel! wat ben ik ongelukkig!

ALBERT.

Welnu, ik zal ze gaan halen!

CLOTILDE.

Neen!... Ik begeer niets meer!

ALBERT.

Ik ga ze halen!

CLOTILDE.

Ik wil naar het klooster terug keeren!

ALBERT.

Maar ik zeg u: dat ik ze zal gaan halen!... Ach!... Gij hebt gelijk!... Ik ben een man zonder hart! (*Hij neemt zijn hoed op en snelt heen.*)

NEGENDE TOONEEL.

CLOTILDE; *daarna* CHAMBLY *en* JAN.

CLOTILDE, *van gelaat veranderende, op vrolijken toon.*

Zie zoo!... Dat is gelukt!... Het is dus waar!... Delphine had gelijk!

CHAMBLY, *binnenkomende en er knorrig uitziende.*

Die dubbele nul wil er maar niet uit!... 't Is zonderling!

CLOTILDE.

Ha!... Mijnheer Chambly!... Wat ben ik gelukkig!... En wat is Delphine bekoorlijk!

CHAMBLY.

O, ja!... Vooral op den eersten der maand,... (*Ter zijde.*) den dag, waarop ik geld ontvang!... En wij hebben pas den vier-en-

twintigsten en de maand heeft een-en-dertig dagen, en dan nog wel de langste dagen van het jaar!... De nacht begint kwartier over twaalven!... O!... Het is om razend te worden! (*Hij zwaait met de armen en werpt iets omver.*)

JAN, *binnenkomende.*

Heeft Mijnheer mij geroepen?

CHAMBLY.

Neen!... Vertrek, zeg ik u!

JAN.

Ik dacht, dat Mijnheer mij riep om dat twintig francs stuk, dat Mijnheer mij nog schuldig is.

CHAMBLY, *woedend.*

Vertrek, zeg ik u!

JAN.

O!... Ik vertrouw Mijnheer wel!... Mijnheer zal mijne schade niet willen! (*Hij vertrekt.*)

CHAMBLY.

Wat eene vernedering!

CLOTILDE, *die, gedurende het voorgaande tooneel, voor het venster is blijven staan en met ongeduld de komst van Albert verbeidt.*

Wat deert u toch?

CHAMBLY.

Niets!... Let er maar niet op!

TIENDE TOONEEL.

DE VORIGEN, ALBERT.

CLOTILDE, *Albert ziende, ter zijde.*

Daar is hij!

ALBERT, *een juweeldoosje in de hand houdende.*

Mijn waarde Clotilde! (*Haar het doosje aanbiedende.*) Ik kom uwe vergiffenis afsmeeken!

CLOTILDE, *ter zijde.*

Hij heeft ze!

CHAMBLY.

Vergiffenis!

CLOTILDE, *ter zijde.*

Arme Albert!... Hoezeer heb ik hem bedrogen!... Helaas!... Ik durf ze nu niet meer aannemen!

ALBERT.

Zijt gij nu nog boos op mij?... O! indien gij wist, hoeveel het mij gekost heeft, om ze te krijgen!

CLOTILDE.

Hoe dat?

ALBERT.

Iemand had er een bod op gedaan... Om u de waarheid te zeggen, zijn ze bijzonder fraai... Ik begrijp niet, dat ik ze u

een oogenblik heb kunnen weigeren... Welnu, ik heb hooger geboden en de overwinning behaald! (*De diamanten aan Chambly toonende.*) Maar zie toch eens, Chambly! wat een glans!

CHAMBLY.

Hé!... Kijk!... De zelfde diamanten als van mijne vrouw!

ALBERT.

De zelfde als die, welke gij uwe vrouw hebt cadeau gemaakt!

CHAMBLY.

Neen!... De zelfde als die, welke mijne vrouw zich-zelve cadeau heeft gemaakt!

ALBERT, *tot Clotilde.*

Clotilde, ik smeek u! (*Clotilde neemt de juweeldoos angstvallig aan.*)

CLOTILDE, *Albert de hand reikende.*

Albert! mijn vriend! ik zal er mij dadelijk meê versieren en dan zullen wij zamen uitgaan... Ik wil, dat men mij schoon zal vinden!... Ik wil, dat gij trotsch zult zijn op uwe Clotilde!

ALBERT.

Goed zoo!... Ik zal u mijn arm aanbieden!... Maar ik moet even een brief sluiten en kom dan bij u! (*Hij gaat ter linker zijde van den guéridon zitten.*)

CLOTILDE, *zich verwijderende.*

't Is toch zeer slecht van mij, om zóó te jokken!

CHAMBLY, *ter zijde.*

Hij schijnt goed bij kas te zijn!... Ik ga geld bij hem leenen!

ELFDE TOONEEL.

ALBERT, CHAMBLY, JAN.

CHAMBLY.

Die waarde Albert!... die beste Albert! (*Albert met warmte de hand drukkende.*)

ALBERT.

Gaat gij uit?

CHAMBLY.

Ja! (*Hij doet, of hij iets in zijn zak zoekt.*) Ha, drommels!

ALBERT.

Wat scheelt er aan?

CHAMBLY.

Ik heb vergeten, geld bij mij te steken!... Hebt gij ook even vijf Louis voor mij?

ALBERT, *hem het geld gevende.*

Wel zeker!... Ziedaar!

CHAMBLY, *het geld aannemende.*

Ik zal ze u van avond terug geven!

ALBERT, *lachende.*

O!... Daar is geen haast bij!

CHAMBLY, *ter zijde.*

Den tweeden van de volgende maand zal ik hem betalen! (*Luid, terwijl Albert op staat.*) Gaat gij ook uit?

ALBERT.

Ik ga dezen brief op de post doen, en daarna blijf ik bij mijne vrouw!

CHAMBLY.

Je bent een regte tortelduif!

ALBERT, *met vervoering.*

Och, mijn vriend! ik ben de gelukkigste van alle mannen!... Clotilde is een engel!... een ware engel! (*Hij vertrekt, opgetogen van vreugde.*)

CHAMBLY.

Mevrouw Chambly is ook een engel!... Dat is te zeggen: een zuinige engel!... Komaan!... Dezen keer, met vijf Louis in kas en vol moed, kan ik... (*Hij werpt zijne Louis op tafel.*)

JAN, *opkomende.*

Heeft Mijnheer mij geroepen?

CHAMBLY, *zijn geld vlug opnemende.*

Neen!... Maar gij verlangt naar uw geld, niet waar?

JAN.

O, Mijnheer! ik vertrouw u wel!

CHAMBLY, *Jan eenig geld gevende.*

Kom hier!... Pak aan!... Daar heb je twintig francs!

JAN, *lagchende, het geld aanvattende.*

't Is toch geen valsche munt, Mijnheer Chambly?

CHAMBLY, *terwijl hij Jan met opmerkzaamheid beschouwt.*

Nu ik je goed bekijk, heb ik dat domme gezigt en dien onnoozelen glimlach reeds ergens anders gezien!

JAN.

Ja, Mijnheer!... Ik heb de eer gehad, Mijnheer te bedienen in het Engelsche koffijhuis!

CHAMBLY.

Ik dacht ook al: die la Branche is mij niet vreemd!

JAN.

O!... Ik heb Mijnheer al dadelijk herkend;... maar ik wist niets van het huwelijk van Mijnheer, en dat heeft mij in de war gebragt!

CHAMBLY.

't Is waar!... Ik heb vergeten, u een communicatiekaartje te zenden!... Ik wist uw adres niet!... Maar je neemt het mij immers niet kwalijk?

JAN.

Och neen, Mijnheer!

CHAMBLY.

Des te beter!... Dat doet mij pleizier! (*Ter zijde.*) Hij is nog even dom als in het Engelsche koffijhuis! (*Luid.*) Het verblijf aan de boorden van den Rijn schijnt u niet te heb ben veranderd!

JAN.

Neen, Mijnheer!... En is Mijnheer nog altijd gelukkig?

CHAMBLY.

Hoe is het!... Denkt gij, dat ik u de bijzonderheden van mijn huiselijk leven zal mededeelen?... Geef mij mijn twintig francs terug!... Of neen!... behoud ze maar! (*Ter zijde.*) Met vier Louis en goeden moed kan men... Ik ga met nieuwen lust spelen! (*Luid.*) Zeg eens! als Mevrouw Chambly naar mij vraagt, zeg haar dan, dat ik de natuur ben gaan bewonderen, hoor!

JAN.

Wàt bewonderen?

CHAMBLY.

De natuur, ezel! (*Hij ziet Delphine aankomen.*) Verduiveld!... Daar komt mijne vrouw aan! (*Hij verwijdert zich, op zijne teenen loopende.*)

TWAALFDE TOONEEL.

JAN, DELPHINE; *daarna* CLOTILDE.

CLOTILDE.

Is Mijnheer Chambly niet hier?

JAN.

Neen!... Mijnheer is de natuur gaan bewonderen, ezel! (*Ter zijde.*) Hè!... Zij is toch een mooije vrouw! (*Hij zucht.*)

DELPHINE.

Wat?

JAN.

De natuur gaan bewonderen, ezel! (*Hij vertrekt.*)

DELPHINE, *Clotilde ziende binnenkomen.*

Welnu?

CLOTILDE, *in het wit gekleed, met eene bloem in haar ceintuur.*

Laat mij u eerst omhelzen!

DELPHINE, *verheugd.*

Welnu, zijt gij geslaagd?

CLOTILDE, *hare diamanten toonende.*

Zie maar eens!

(*Albert verschijnt op den achtergrond.*)

DELPHINE.

Gij hebt dus goed geweend?

CLOTILDE, *de oogen neêrslaande.*

Zoo goed, als ik maar kon!

DELPHINE, *lagchende.*

Hij moet wel aangedaan zijn geweest en berouw hebben gevoeld!... Ha, ha, ha!... De tranen zijn een middel, zoo oud als de liefde zelve, en men vangt er altijd iemand mede!... Die arme Albert!... Ha, ha, ha!

CLOTILDE.

Om het even!... Het is toch zeer slecht!

DELPHINE.

Gij zijt een kind!... Ga uwe handschoenen en uw parasol halen!... De Heeren moeten ons dezen middag naar de restauratie geleiden, om te dineren!... Geheel Baden moet uwe diamanten bewonderen en uw triomf aanschouwen!... Het is uwe eerste overwinning!... O, wat ben ik gelukkig, dat ik uw ontmoet heb!... Ga nu spoedig heen! (*Zij begeven zich haastig in hare kamers, aan beide zijden van het tooneel.*)

DERTIENDE TOONEEL.

ALBERT, CHAMBLY.

ALBERT, *toornig, zijn hoed op de tafel zettende.*

Men heeft mij bedrogen!... Dat is slecht! (*Hij gaat zitten.*)

CHAMBLY, *insgelijks zijn hoed wegwerpende.*

Ja!... 't Is gemeen!

ALBERT.

Wat?

CHAMBLY.

De dubbele nul!... Hij is er uitgekomen!

ALBERT.

Welnu?

CHAMBLY.

Maar begrijpt gij het dan niet? ... Ik had mijne plannen veranderd!... Ik had op zes-en-dertig gezet!

ALBERT.

Och!... Wat raakt mij dat? (*Hij gaat ter linker zijde van den guéridon zitten.*) Ik, die dwaas genoeg was, om mij te laten verteederen!

CHAMBLY.

En ik dan!... Geloof je niet, dat ik ook aangedaan ben?... Ik bezit niets meer!... Ik zeide tot mij-zelven: hij zal er niet uitkomen! (*Albert staat op.*) Gaat gij heen?

ALBERT.

Ja!... Ik ga uit!... Het bloed stijgt mij naar het hoofd!... Ik stik!

CHAMBLY.

Hebt gij ook verloren?

ALBERT.

Ja!... Ik heb mijn grootsten schat verloren!

CHAMBLY.

Op welk nummer?

ALBERT.

Ik heb het vertrouwen verloren,... en voor altijd!

CHAMBLY, *Albert niet begrijpende.*

Bah!... Het vertrouwen keert terug, door alles op het spel te zetten!

ALBERT, *woedend.*

Zeg eens! hebt gij gezworen, om mij tot het uiterste te brengen?... Maar verstaat gij mij dan niet, dat uwe vrouw en de mijne hebben zamengespannen tegen mijn geluk?

CHAMBLY.

Och, kom!

ALBERT.

Ja!... Men weent, om datgene te verkrijgen, wat men zonder dien kunstgreep had kunnen bekomen!... Te veinzen, dat men tranen stort!

CHAMBLY.

Wat!... Heeft mijne vrouw geweend?

ALBERT.

Och, neen!... De uwe niet, maar de mijne!... Ja, waarlijk, dat middel was goed!... „Ween!... ween!" zeide uwe vrouw tot de mijne, „en men zal u niets weigeren!"

CHAMBLY.

Gij zegt, dat...

ALBERT.

Niets!... Laat mij met rust!... Mijn hoofd is op hol! (*Hij vertrekt haastig.*)

VEERTIENDE TOONEEL.

CHAMBLY, *alleen.*

Wat praat hij daar toch?... „Ween!... ween!" heeft mijne vrouw gezegd, „en men zal u niets weigeren!"...

Laat ons dat eens beproeven!... De geschiedenis verhaalt: dat Monaldeschi, de gewone voorlezer van Koningin Christina, dat middel met een goed gevolg bezigde... Zij heeft hem laten vermoorden,... dat is waar,... omdat hij aan zijne voorlezing niet altijd de meeste zorg besteedde; maar in zijn leven weende hij en vereerde men hem met menig gunstbewijs;... daarom kan ik mij niet voorstellen, dat dit middel, 't welk in Zweden gelukte, niet even zoo goed in het Hertogdom Baden van dienst zou kunnen zijn! (*Hij ziet zijne vrouw.*) Ha! (*Hij gaat voor het venster zitten.*)

VIJFTIENDE TOONEEL.

CHAMBLY, DELPHINE; *later* JAN.

DELPHINE, *in een elegant toilet opkomende en hare handschoenen digtknoopende.*

Welnu, wat voert gij daar uit?

CHAMBLY.

Ik bewonder de natuur!... Wat een magnifiek gezigt! (*Ter zijde.*) Laat ik beginnen met den schijn aan te nemen, alsof ik zeer melancoliek ben!

DELPHINE.

Ha!... Zoo!

CHAMBLY.

Een molen, beschenen door de ondergaande zon, met een ezel op den voorgrond!... Dergelijke zaken doen ons droomen!

DELPHINE.

Och!... Gij weet niet, wat gij zegt!

CHAMBLY, *ter zijde, opstaande.*

Het melancolische bevalt niet!

DELPHINE.

A propos! wij dineren van daag in het hôtel, met Mijnheer en Mevrouw de Rieux!

CHAMBLY.

Zeer wel!... Zeg eens, poesje-lief!

DELPHINE.

Poesje-lief! (*Op bestraffenden toon.*) Mijnheer!

CHAMBLY.

Gij hebt gelijk! (*Van toon veranderende.*) A propos, Delphine! ik heb zoo even een brief van mijn kleêrmaker ontvangen!... Hij vraagt mij vijf honderd francs op afkorting der rekening!

DELPHINE.

Wat?... Uw kleêrmaker zond u hier, te Baden, een brief?

CHAMBLY, *met vastheid.*

Ja!

DELPHINE.

Toon mij dien brief!

CHAMBLY, *naar den brief zoekende.*

Hé!... Kijk!... Dat is toevallig!... Ik heb er mijn cigaar meê aangestoken!

DELPHINE.

En gij rookt niet!

CHAMBLY.

't Is waar: ik rook niet;... maar ik ben een Heer tegen gekomen, die juist van de speelbank terugkwam, en een cigaar in de hand had, dien hij wilde aansteken... De brief van den kleêrmaker heeft ons toen een uitstekende dienst bewezen.

DELPHINE.

Hoe!... Die Heer had uw brief en uwe hulp noodig, om zijn cigaar aan te steken?... Kon hij dat dan alleen niet doen?

CHAMBLY, *haastig.*

Och!... 't Was een oude Badensche officier, die door een kanonskogel zijne beide armen had verloren!

(*Jan komt met een courant op en luistert.*)

DELPHINE.

Gij zijt niet zeer gevat, Mijnheer Chambly!... Uwe uitvlugten om aan geld te komen getuigen van eene armzalige verbeelding!

CHAMBLY.

Delphine!

DELPHINE.

Maar daar ik met leedwezen zie, dat uw hartstogt voor het spel met den dag toeneemt, zult gij geen centime krijgen! (*Zij gaat op den divan zitten.*)

CHAMBLY.

't Is wel! (*Hij haalt een zakdoek uit zijn zak.*) Ach!... Wat ben ik ongelukkig! (*Hij gaat ter regter zijde over den guéridon zitten en barst in snikken los.*)

DELPHINE.

Zegt gij wat?

CHAMBLY, *weenende.*

Och!... Ik zie het wel!... Men bemint mij niet!... Ik ben het rampzalig slagtoffer van...

DELPHINE.

Wat deert u?

CHAMBLY, *met diepe smart.*

O, Moeder!... dierbare Moeder!

JAN, *zijn zakdoek uit zijn zak halende en weenende.*

Hi, hi, hi!

DELPHINE, *lagchende.*

Ha, ha, ha!

CHAMBLY, *verwonderd.*

Hoe!

DELPHINE.

Ha, ha, ha!... Wat ziet gij er bespottelijk uit, als gij weent!

CHAMBLY.

Wat!... Zie ik er bespottelijk uit?

JAN, *bij het venster staande en luid weenende.*

Hi, hi, hi!

CHAMBLY, *Jan met verwondering beschouwende.*

Wat beteekent dat?

DELPHINE, *lagchende.*

De knecht is er tot smeltens toe van bewogen!

JAN, *zich naar den voorgrond begevende.*

Ach, Mijnheer! gij huilt zoo natuurlijk, dat ik ook... (*In snikken losbarstende.*) Hi, hi, hi!

DELPHINE, *lagchende en naar het venster gaande.*

Ha, ha, ha!

CHAMBLY, *ter zijde.*

Hoe heb ik het nu!... Ik doe mijn best, om op het gevoel van mijne vrouw te werken, en zie niets, dan de tranen van een hôtel-bediende!... Dat is verschrikkelijk!

JAN, *zacht tot Chambly.*

Ik ben wel niet rijk;... maar hier hebt ge zestig francs!... Mijnheer zal ze me wel teruggeven, als hij kan!... Ik vertrouw u wel!

CHAMBLY, *tot Jan.*

Laat mij met rust! (*Jan treedt eenige schreden terug.*) Verwijder u niet!

DELPHINE, *opstaande.*

Daar komt Clotilde aan!... Ik wil hopen, dat gij uwe tranen thans zult inhouden, Mijnheer!

CHAMBLY, *ter zijde.*

Ik heb geen succès gehad!... Het schijnt, dat ik niet huilen kan!... Ik zal het nog moeten leeren!

ZESTIENDE TOONEEL.

DE VORIGEN, CLOTILDE.

CLOTILDE, *gekleed om uit te gaan.*

Hoe is het?... Gaan wij nu?

DELPHINE.

Wij zijn gereed!

CLOTILDE, *zoekende.*

Is Albert niet hier?

JAN, *weenende naar den voorgrond tredende, tot Clotilde.*

Bedoelt u Mijnheer de Rieux?... Ik moest aan Mevrouw zeggen, dat hij in de nabijheid van de groote populier-laan aan het wandelen is!

CLOTILDE.

Wij zullen hem in het voorbijgaan medenemen. (*Tot Jan.*) Wat deert u, mijn vriend?

JAN.

Och!... Sla er geen acht op, Mevrouw!... Maar sta mij toe, dat ik... Mijn patroon heeft mij gelast u... (*In zijne zakken tastende.*) Waar heb ik hem toch gelaten? (*Den brief vindende.*) Ha!... Ziedaar! (*Hij geeft Clotilde den brief.*)

CLOTILDE.

Een brief?... Wat beteekent dat?

JAN.

Ik weet het niet, Mevrouw! maar de patroon zegt, dat het leven van Mijnheer de Rieux er mede gemoeid is!

ALLEN.

Hemel!

CLOTILDE.

Het leven van Albert!... Spoedig! (*Den brief openende, leest zij dien met aandoening.*) Geregte hemel!... hij is verloren!

CHAMBLY.

Hoe!... Verloren?

DELPHINE, *den brief nemende.*

Laat ons zien! (*Zij leest.*) Mevrouw! Gisteren avond, in de speelzaal, heeft uw echtgenoot de verdediging op zich genomen van een landgenoot, die door drie officieren werd bespot.

CHAMBLY.

Maar die landgenoot was ik!

DELPHINE, *doorlezende.*

Mijnheer de Rieux heeft hen zulke harde woorden toegevoegd, dat die Heeren, niettegenstaande zij in het ongelijk waren, uwen echtgenoot met de wapens wachten, om hem voldoening te vragen!... Maar het is twijfelachtig, of hij, in dit geval, wel als overwinnaar uit het strijdperk zal terugkeeren!... Belet hem dus de speelzaal binnen te gaan; want doet hij dit, dan is hij onherroepelijk verloren!

CHAMBLY.

Verduiveld!

DELPHINE, *tot Chambly.*

Maar gij, Mijnheer! die van alles de oorzaak zijt, blijft daar maar onbewegelijk staan!... Wat ik u bidden mag: ga er toch spoedig heen!

CHAMBLY, *angstig.*

Ik zal die Heeren gaan opzoeken en de zaak wel in orde brengen!

CLOTILDE.

Ja!... Niet waar, Mijnheer Chambly, gij zijt zoo goed!

DELPHINE.

Maar ga dan toch!... Gij behoordet reeds ver weg te zijn!

CHAMBLY.

Wees gerust!... wees gerust! (*Ter zijde.*) Verduiveld!... Hoe red ik mij hieruit! (*Hij vertrekt, gevolgd door Jan.*)

ZEVENTIENDE TOONEEL.

CLOTILDE, DELPHINE; *daarna* ALBERT.

CLOTILDE.

Delphine! terwijl uw man die officieren gaat opzoeken, zal ik mij in de armen van Albert werpen... Ik zal hem smeeken, niet te vechten!

DELPHINE.

Waar denkt gij aan?... Gij moet integendeel niets zeggen van hetgeen hier voorvalt, en alles doen, wat mogelijk is, dat hij heden niet in de zaal verschijnt... Morgen zult gij vertrekken!

CLOTILDE.

Juist!... Gij hebt gelijk! (*Terwijl zij Albert ziet aankomen.*) O!... Daar is hij!

ALBERT, *koel.*

Wat deert u, Clotilde?... Waarom zijt gij zoo ontsteld?

DELPHINE, *zacht tot Clotilde.*

Hij weet niets!... Zwijg en belet hem uit te gaan!

ALBERT.

Gij antwoordt mij niet?

CLOTILDE.

Mij deert niets, mijn vriend!

ALBERT.

Zijt gij gereed om uit te gaan, Dames?

CLOTILDE, *haren hoed afzettende en zich op den divan plaatsende.*

O, neen! wij gaan niet meer uit!

ALBERT.

Zoo als gij wilt! (*In het rond ziende.*) Is Chambly niet hier?

DELPHINE.

Neen!... Maar weldra zal hij terugkeeren!... Ga toch zitten, Mijnheer de Rieux! (*Albert legt zijn hoed op den guéridon en wil den stoel opnemen, die ter linker zijde staat. Delphine belet hem dit en zegt, op den divan wijzende:*) Dáár, tusschen ons beiden! (*Zij doet Albert op den divan plaats nemen; terwijl zij daarna ter linker zijde van den guéridon gaat zitten.*)

ALBERT.

Ik bedank u wel!

DELPHINE.

Clotilde en ik spraken daar juist van allerlei romans!

ALBERT.

Zoo!

DELPHINE.

Clotilde geeft de voorkeur aan de Balzac!

CLOTILDE.

En Delphine aan George Sand!... Wat denkt gij er van?

ALBERT.

Ik denk, dat alle romans op elkaâr gelijken... Er is altijd een ongelukkige heldin, die huilt, en een man, die zot genoeg is, om zich door tranen te laten bewegen... Niet waar, Clotilde?

DELPHINE.

O, Mijnheer de Rieux, gij zegt dat op eene wijze, die...

ALBERT.

Het is zoo: ik heb ongelijk!... Maar, à propos! wij gebruiken heden het middagmaal in de restauratie, niet waar? (*Op zijn horologie ziende.*) Het is pas vijf ure, en ik heb dus nog den tijd om... (*Hij wil opstaan.*)

CLOTILDE, *hem tegen houdende.*

Gaat gij uit?

ALBERT.

Ja!

CLOTILDE.

Och!... Ga niet uit!

ALBERT.

Waarom niet?

DELPHINE, *opstaande.*

Waarom niet? (*Naar het venster gaande.*) Ziet gij die groote, zwarte wolk?... Er zal een verschrikkelijk onweêr losbarsten!

ALBERT.

Des te beter!... Niets is schooner dan een onweêr in het gebergte!... Ik ga Chambly opzoeken! (*Hij staat op en wil vertrekken.*)

CLOTILDE.

Albert! ik bid u,... ik smeek u, blijf hier!... digt bij mij!

ALBERT, *Clotilde naderende.*

Maar, waarlijk, ik begrijp niets van uwe bede!... En gij praat van romans en beuzelingen, heeft Mevrouw gezegd!... Ik ga mijn vriend Chambly opzoeken en kom binnen een uur met hem terug... Dat is altemaal dood eenvoudig en zeer natuurlijk!

CLOTILDE.

Albert, als gij mij lief hebt, zult gij hier blijven!

ALBERT.

Ik begrijp niets van dien aandrang!

CLOTILDE.

O!... 't Is maar zoo'n gril!

ALBERT.

Gij moet mij niet kwalijk nemen, dat ik er niet aan voldoe!

CLOTILDE, *hem tegenhoudende, op snikkenden toon.*

Albert, ik smeek u!

DELPHINE, *tot Albert.*

Maar ziet gij dan niet, dat zij weent!

ALBERT, *zich uit de armen van Clotilde losrukkende.*

Ha!... Alweêr tranen!... Zoudt gij bij geval uwe diamanten nu reeds willen verruilen?

CLOTILDE, *op den divan vallende en haar gelaat in hare handen verbergende.*

O!... Dat is vreeselijk!

ALBERT, *tot Delphine.*

Uwe leerlinge heeft vorderingen gemaakt, ... niet waar, Mevrouw?... Bij ongeluk hebt gij uwe overwinning op een te hoogen toon bezongen, en heb ik daar straks gehoord...

CLOTILDE.

Hij gelooft mij niet meer?

ALBERT.

Neen!... Ik geloof u niet meer; want gij hebt mij bedrogen!... Gij wist, hoezeer ik u vertrouwde;... gij wist, dat uwe tranen op mijn hart zouden werken, en gij hebt de toevlugt genomen tot tooneeltranen,... en daarna hebt gij mij uitgelagchen!... Wat kon het u deren!... Het komediespel was gelukt, daar ik u op beide knieën om vergiffenis vroeg, dat ik u tranen had doen storten!... En zóó verkreegt gij uwe diamanten!

CLOTILDE.

Ach! (*Zij ontdoet zich haastig van de diamanten.*)

ALBERT, *met gevoel.*

Uw triomf was zeer gemakkelijk, Clotilde!... Maar nu ben ik kalm!... Nu weet ik, dat uwe wanhoop slechts was voorgewend en uwe tranen geveinsd waren!... Neen!... Ik geloof niet meer aan dat alles, en dit zal uwe straf zijn, Clotilde!... De smart is heilig en men heeft het regt niet, die na te bootsen!... Men heeft het regt niet, om met tranen te spotten!... Vaarwel! (*Hij wil vertrekken.*)

CLOTILDE, *hem omarmende.*

Gij zult niet heengaan!... Ik wil het niet!... Zie!... Ik ween niet meer!... Ja, gij hebt gelijk!... Mijne tranen waren geveinsd!... Maar mijn glimlach!... Gelooft gij aan mijn glimlach?... Zie, ik lach!

ALBERT, *haar strak aanziende.*

Maar die ontroering?... Wat deert u?

DELPHINE.

Welnu, lees! (*Zij geeft hem den brief.*)

ALBERT.

Die brief!

CLOTILDE, *hem den brief willende ontrukken.*

Neen!... neen!

ALBERT.

Ik wil hem zien!

DELPHINE.

Lees!

ALBERT, *na den brief te hebben gelezen.*

Wat heb ik gelezen?

CLOTILDE, *weenende en de armen naar Albert uitstrekkende.*

Albert!... Albert!

ALBERT, *naar Clotilde toetredende.*

Die tranen zijn opregt!... Gij leeft voor mij!... Het is voor mij, dat gij weent!... Goede, dierbare Clotilde!...

Maar stel u gerust!... Door u bemind, wil ik leven!... Ik wil leven voor u! (*Zich zachtkens uit hare armen losmakende.*) Laat mij!

ACHTTIENDE TOONEEL.

DE VORIGEN, CHAMBLY *en* JAN.

CHAMBLY, *met twee degens onder den arm en een somber gelaat opkomende; terwijl Jan een pistoolkistje draagt.*

Te laat!

ALBERT.

Chambly!

DELPHINE *en* CLOTILDE, *verheugd.*

Mijnheer Chambly!

CHAMBLY.

Ik heb die drie Heeren een bezoek gebragt en hun, zoo bedaard en vredelievend mogelijk, alle noodige verklaringen gegeven!... Zij wilden echter naar niets hooren!... Wel is waar, spraken zij Duitsch en ik Fransch!

ALBERT, *terwijl hij een poging doet, om Chambly met hem te doen vertrekken.*

Welnu, volg mij dan!

CHAMBLY.

Een oogenblik!... Toen ik dat zag, zeide ik tot mij-zelven: Sedert jaren leer ik schermen bij Grisier!... Ik moet dus sterk

op de punt zijn!... Laat eens zien, of die Professor mij mijn geld ontsteelt!... Daarbij was het mijne schuld, dat gij u die verwenschte twist op den hals hadt gehaald!... Op mijn woord! alles wel ingezien, en mijne drie snuiters de zaak niet willende schikken, verlangde ik het ook niet!... Jan stemde er in toe, om mij als getuige te dienen, en toen zijn wij naar de afgesproken plaats gegaan!... Sapristi!... Zoo'n eerste affaire, met drie mannen te gelijk, beduidt zoo iets!... Maar om het even!... In Duitschland schijnt men niet ver te zijn in de schermkunst!... Bij Grisier gaat het er slimmer toe!... Den eersten heb ik gewond... De twee anderen zijn toen zoo goed geweest, naar mijne vredelievende verklaringen te luisteren en, bij gebrek aan strijders, eindigde het gevecht!

ALBERT.

Hoe!... Gij hebt geduëlleerd?

CHAMBLY.

In alle opzigten overeenkomstig de regels!... O, het zijn charmante en geestige jongelui!... Mijne tegenpartij is er met eene schram afgekomen!

JAN.

Hè!... Wat kan Mijnheer mooije sprongen maken!

CHAMBLY, *met zelfvoldoening.*

Gij begrijpt, dat ik geen misbruik heb gemaakt van mijne krachten!... Zij verzoeken ons over acht dagen op een fijn déjeuner.

CLOTILDE.

O, wat ben ik gelukkig! (*Tot Albert.*) Gij vergeeft en vergeet? (*Albert drukt haar in zijne armen. Zij gaan naar den divan.*)

DELPHINE, *tot Chambly.*

Inderdaad, Mijnheer Chambly! gij zijt dapper!

CHAMBLY, *onmoozel.*

Dat schijnt zoo!

DELPHINE.

Weet gij wel, dat het zeer mooi is, wat gij gedaan hebt!... Zoo met drie officieren te duëlleren!

CHAMBLY.

Och!... Het begin alleen is maar wat moeijelijk!

DELPHINE.

Waarlijk, ik bewonder u, en gij kunt mij vragen, al wat gij wilt!

CHAMBLY.

Meent gij dat?... Welnu, dan heb ik mijn middel gevonden!... Telkens, wanneer ik geld noodig heb, zal ik met iemand gaan duëlleren!

DELPHINE.

Alweêr vechten?... Maar ik wil niet, dat gij... (*Zij geeft hem den sleutel.*) Ziedaar!

CHAMBLY, *verwonderd.*

De sleutel van de secretaire!... Maar, zeg eens, Delphine! waarom verkrijgen de vrouwen toch alles door hare tranen en de mannen niets?

DELPHINE.

Omdat de vrouwen schoon zijn, ook dan, als zij weenen, en de mannen...

CHAMBLY.

Leelijk! (*Naar Jan wijzende.*) Inderdaad, hij is heel leelijk! (*Op vrolijken toon.*) Komaan, laat ons gaan dineren!

CLOTILDE, *tot het Publiek.*

Gij ziet het, Dames en Mijnheeren!
Geveinsde tranen deugen niet!
Men moet vooral de opregtheid eeren,
Waarvan dees schets u 't voorbeeld biedt.

DELPHINE, *tot het Publiek.*

Gebreken hebben alle menschen,
En wij ook zijn nog niet bekeerd!...
Intusschen, wat wij hartlijk wenschen,
Is: dat ge ons luide applaudisseert!

Bij **G. THEOD. BOM, Kalverstraat, E 10, te Amsterdam**,
is mede verschenen:

Baron Kolbielsky, of de zamenzwering tegen Napoleon I. Dramatische schets in 7 afdeelingen . . . . . *f* 0,60
Eene vrouw die haren man verfoeit. Eene schets uit de republiek, door *Em. de Girardin* . . . . . » 0,50
Geheimzinnige (De). Tooneelspel in 5 bedrijven, door *B. A. Kreps* . . . . . » 0,90
Het levend doode Snijderpaar. Blijspel met zang . . . » 0,30
Hugo en Elvire. Treurspel, door *A. van der Hoop Jr.* » 1,—
Jaloersche dwaas (De), of hij is onzigtbaar. Blijspel in 1 bedrijf, door *A. A. van der Stempel Jr.* . . . . » 0,30
Jeanne, de vrouw van den Diamantslijper, oorspronkelijk Drama in 5 bedrijven, door *H. de Saan* . . . » 0,75
Jocrisse de Vondeling. Kluchtspel in 1 bedrijf . . . . » 0,30
Kleêren maken den Man. Blijspel, door *P. Gouwe* . . » 0,25
Mijnheer Candaule, of de koning der Echtgenooten. Vaudeville in 1 bedrijf, naar het Fransch van *Fournier* en *Meijer* . . . . . » 0,50
Nooit te vreden. Tooneelspel in 4 bedrijven, door *J. Both JJz.* . . . . . » 0,90
Piëtra, een dochter van 't Zuiden. Treurspel naar het Hoogduitsch, door *J. H. Ankersmit Wz.* . . . . . » 0,50
Schaakmat. Blijspel in 2 bedrijven. Naar het Engelsch van *A. Halliday* . . . . . » 0,75
Schoolmeester Schoonzoon. Blijspel in 1 bedrijf naar het Hoogduitsch van *Th. Körner* . . . . . » 0,30
Sleutel van de Secretaire (De). Blijspel in 3 bedrijven, door *J. Hubertus Janssen*. . . . . » 0,75
Twee Invaliden (De). Blijspel in 1 bedrijf, door *E. Grangé* en *L. Thiboust* . . . . . » 0,30
Valeria. Drama, naar het Fransch, door *J. H. Ankersmit Wz.* » 0,50
Vorstin en Vrouw, of Jacoba van Beijeren, gravin van Holland. Drama in 5 bedrijven. . . . . » 0,25
De zeven Hoofdzonden. Tooneelspel in 6 bedrijven. . » 0,90
Zonder geld op reis, een avontuurtje van 2 Schoolmeesters, door *A. A. van der Stempel Jr.* . . . . . » 0,30